

Stadsterrein bij de zee

De Haan

Terrein De Haan maakt deel uit van recreatiegebied Madestein, dat samen met landgoed Ockenburgh en recreatiegebied De Uithof een grote groenstrook vormt tussen de stad en het Westlandse kassengebied. Op landgoed Ockenburgh bevindt zich het Hyacintenbos, vol plantensoorten die kenmerkend zijn voor bossen in de duinrand zoals hyacinten, stekelvaren en salomonszegel.

Het Natura 2000-gebied Westduinpark en Wapendal verbindt Kijkduin met Scheveningen. Het Westduinpark (240 ha) is een breed en kalkrijk duingebied met jonge en oude, droge duinen, met ruigten, graslanden en binnenduinbos, toegankelijk via een netwerk van fiets-, voet en ruiterspaden. Het veel kleinere, tussen de bebouwing van Den Haag gelegen Wapendal bestaat uit een oud duin met struikheivegetatie. Dit kwetsbare natuurgebied is niet open voor publiek, maar te bewonderen vanaf een omliggend voetpad.

Tekst: Marleen Blokhuis
Foto's: Vincent Tollenaar

De Haan: het enige NTKC-terrein in een grote stad. Wie in een natuurgebied wil kamperen, kan beter een van onze andere terreinen kiezen. Maar voor een bezoek aan Den Haag én aan het strand is De Haan ideaal. Ook voor Hagenezen zonder grote tuin is het parkachtige terrein een heerlijk toevluchtsoord.

Bijna elk voorjaar kom ik hier wel een keer. Door de duinen fietsen, musea in Den Haag bezoeken en zittend voor de tent van het spektakel van eenden, meerkoeten en futen genieten. Maar als ik hier in februari met terreincommissaris (TC) Jurjen Bolsenbroek rondloop, leer ik De Haan op een andere manier kennen. Er valt natte sneeuw. Een omgewaaide boom verspert het bevroren afwateringskanaal. Een nestkastje blijkt door een storm uiteengerukt. Niet alleen sneeuwklonken en vroege narcissen houden dapper stand in de gure wind, ook enkele kampeersers dwingen mijn bewondering af. Eentje slaapt zelfs onder niet meer dan een zelfgemaakt halfopen afdak.

Ruimte voor kinderen

Het min of meer rechthoekige terrein (2 ha groot) is door middel van bomen en heesters onderverdeeld in twee caravanvelden en een aantal tentenvelden, één groot en twee kleinere, plus een langgerekte grasstrook langs het kanaal waar je ook fijn met de tent kunt staan.

Tussen het toiletgebouw en het grootste tentenveld staan een schommel, een wip, een speelhuisje en een zandbak. Er is ook een rek met vrij te gebruiken kano's, in het kampmeesterhok vind je de peddels. Een eindje verder ligt een strookje bos, waar Jurjen en ik het skelet van een zelfgebouwde wigwam ontdekken. Hier kun je dus hutten bouwen. De Haan is populair bij ouders met jonge kinderen, mede vanwege de nabijheid van het strand. Al decennialang organiseert de afdeling Den Haag hier elk jaar aan het eind van de zomer een kinderkamp.

De oude en de nieuwe Haan

Een duik in de geschiedenis. Sinds 1948 beschikte de NTKC over een zeer geliefd terrein op landgoed Duinrell bij Wassenaar. Toen de club Duinrell in 1964 moest verlaten – op het landgoed bevond zich ook een commerciële camping, en die ging uitbreiden – verhuurde de gemeente ons een terreintje in Loosduinen. Dat lag op 500 meter afstand van ons huidige terrein en werd De Haan genoemd; niemand weet met zekerheid waarom. Een meneer De Haan zou zich hebben ingespannen om dit alternatief voor Duinrell te vinden. Een andere verklaring is, dat vlak bij het terrein een boerderij stond waarvan de kippen en een haan vrij over het kampeerterrein liepen. Met grote inzet beplantten leden dit kale terrein. Maar na tien jaar moest de club met pijn in het hart ook deze inmiddels mooi begroeide ‘oude Haan’ opgeven. De gemeente verkocht de grond aan Stichting Bloemendaal, nu deel van ggz-instelling Parnassia, nog steeds een van onze naaste burens. Sindsdien kamperen we als NTKC op het huidige terrein, de ‘nieuwe Haan’, dat we ook van de gemeente huren.

Engels landschapspark

Ook deze nieuwe Haan, voormalig tuindersgebied, was destijds een kale vlakte. Een deel van de beplanting werd overgeheveld van de ‘oude Haan’, een deel werd geschonken door andere afdelingen. Ter compensatie voor het begroeid achterlaten van de oude Haan leverde de gemeentelijke plantsoendienst een groot aandeel in de werkzaamheden. Eikjes, essen, esdoorns: het zijn geen zeldzame soorten die de gazons inmiddels omzomen, maar wel meer dan 50 verschillende. Het heeft iets van een Engelse tuin, en het plan is om dat karakter nog te versterken.

Jurjen: ‘Komend jaar willen we, met hulp van stagiairs, een plan maken om de diversiteit nog beter te doen uitkomen. Dat betekent dat we mooie bomen selecteren die we meer ruimte willen geven, en dat we een aantal bomen daaromheen weghalen. Die es bijvoorbeeld, naast die fraaie grove den. De den krijgt dan alle ruimte en kan mooi symmetrisch uitgroeien. Zo krijg je een landschapspark waarin de variëteit duidelijker naar voren komt. De gemeente is het daarmee eens. Ik zie zelfs voor me dat we dan een aantal bomen van naambordjes voorzien, zodat het geheel ook een educatief tintje krijgt.’

De afspraak is dat de gemeente alle bomen dikker dan 10 cm onderhoudt; voor dunnere boompjes zorgen wij als club zelf. De gemeente is nogal streng in het afgeven van kapvergunningen – ‘Dat zijn allemaal stadsmensen. Voor hen is iedere boom heilig!’. De houthokken bij de stenen kampvuurkuil liggen daardoor meestal niet zo vol als elders. Ook al omdat een stadsterrein nu eenmaal minder hout oplevert dan meer bosachtige terreinen. Achter de kampvuurkuil staat een grote, rode eik midden op het gras, de trots van De Haan. ‘Bij het kamperen staat hij wel een beetje in de weg, maar omdat we nooit kampeerruimte tekortkomen mag hij blijven staan.’

Altijd genoeg plaats

Hoe loopt het verder met het onderhoud van dit terrein? Jurjen prijst zich gelukkig met de zogenaamde dinsdagploeg. Dat is een groep van circa tien veelal gepensioneerde leden onder leiding van oud-TC Hans van der Zee, die hier elke dinsdag komen werken. Ze ruimen blad en afgewaaid takken ruimen, snoeien heggen snoeien en onderhouden het sanitairgebouw. Ook doen ze aan mollenbestrijding; her en der markeert een rechtopstaande tak de locatie van een ondergrondse mollenklem. Voor het maaiwerk zorgt de gemeente. Wat niet betekent dat er op werkdagen of -weekenden voor andere leden niets meer te doen is: klusjes zijn er altijd nog wel te verdelen. Bovendien zijn dat gezellige dagen en wordt er voor lekker eten en drinken gezorgd, want sfeer is allesbepalend, is Jurjens ervaring.

Het strand van Kijkduin

ligt op 2 km van het terrein. In de

duinen bij Kijkduin vind je **Het Hemels Gewelf** van land-arkunstenaar James Turrell: een ellipsvormige krater met daarin een ligbank (geeft een bijzondere ervaring). In **Den Haag** (10 km) zijn te veel musea om op te noemen.

In Scheveningen (10 km) is museum **Beelden aan Zee** de moeite waard.

Leuke fietsbestemmingen zijn **Delft** (13 km) of **Hoek van Holland** (15 km). Van Hoek van Holland kun je met de fiets op de Fast Ferry naar de beide **Maasvlaktes**.

Tijdens de overtocht zie je enorme zeeschepen en soms zeehonden.

Naar Delft kun je vanaf ons terrein ook met de kano.

Bij de ingang van De Haan ligt het 13-eeuws archeologisch erfgoed **De Stenen Kamer**.

In recreatiegebied Madestein vind je op loopafstand verder een stadsboerderij en twee recreatieplassen. In recreatiegebied **De Uithof** is onder meer een skibaan, een ijsbaan en een klimhal (2 km).

Tussen de kale bomen door zien we in februari aan een kopse kant van het terrein de gebouwen van het Wellantcollege liggen en aan een van de lange kanten, nu nog op enige afstand, een luxe villawijk. Aan de andere kant, tegenover het water, ligt een voetbalveld. Ingeklemd tussen bewoning en voorzieningen - je bent een stadsterrein of je bent het niet. Overigens is de begroeiing ‘s zomers zo dicht dat je de school niet meer ziet. En de gemeente heeft aangeboden om een haag te planten tussen ons terrein en de villa’s. Met enige zorg ziet Jurjen die woonwijk wel steeds verder in onze richting oprukken. ‘We zullen wat aan “omgevingsmanagement” moeten gaan doen: nieuwe bewoners een keer in de kampvuurkuil uitnodigen, uitleggen hoe we hier kamperen.’

En dat kan toch haast niet anders dan begrip opleveren als je het mij vraagt. Want wie wil dat nu niet: zo groen en ruim en rustig kamperen, met zelfs midden in de zomer altijd genoeg plaats?

